

Хіміотерапія

В цьому матеріалі міститься інформація про хіміотерапію.

Слова, що підкреслені в тексті, пояснюються в переліку термінів наприкінці. В цьому переліку термінів також зазначено, як ці слова вимовляються англійською мовою.

В багатьох випадках раку лікування передбачає проведення хіміотерапії.

В деяких випадках також призначаються інші види лікування, наприклад хірургічна операція, радіотерапія, таргетна терапія або інші протиракові препарати. Лікарі в лікарні обговорять із вами призначені вам види лікування. У нас також є інформація про ці види лікування вашою рідною мовою.

Якщо у вас виникнуть запитання з приводу цього матеріалу, зверніться до свого лікаря, середнього медперсоналу або фармацевта в лікарні, де ви проходите лікування.

Ви також можете телефонувати до організації Macmillan Cancer Support за безкоштовним номером **0808 808 00 00** 7 днів на тиждень з 8:00 до 20:00. У нас є перекладачі, отже ви зможете розмовляти з нами своєю рідною мовою. Зателефонувавши, скажіть англійською, яка мова вам потрібна.

Додаткова інформація різними мовами розміщена за посиланням [macmillan.org.uk/translations](https://www.macmillan.org.uk/translations)

В цьому матеріалі висвітлюються такі теми:

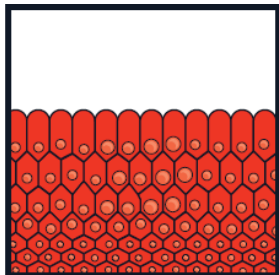
- Що таке рак?
- Що таке хіміотерапія?
- Коли застосовується хіміотерапія?
- Проходження хіміотерапії
- Розуміння лікування
- Обстеження перед лікуванням
- Де проводиться лікування?
- Скільки триває лікування?
- Зміни в плані лікування
- Побічні ефекти
- Інша важлива інформація
- Як вам отримати відповідну допомогу та підтримку
- Як може допомогти Macmillan
- Перелік термінів
- Додаткова інформація вашою рідною мовою
- Посилання на джерела та слова подяки

Що таке рак?

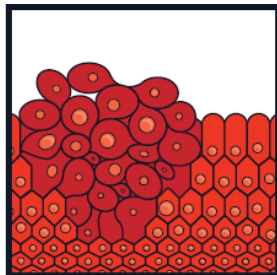
Рак починає розвиватись у клітинах організму. Клітини — це крихітні структурні елементи, з яких складаються органи та тканини організму людини. Клітини отримують сигнали від організму про те, коли рости і коли ділитись, щоб утворювались нові клітини. Саме так наше тіло росте і зцілюється. Ці клітини можуть старіти, пошкоджуватись або ставати непотрібними. Коли це відбувається, клітина отримує від організму сигнал припинити працювати та вмерти.

Іноді такі сигнали спрацьовують неправильно, і клітина стає аномальною. Аномальні клітини можуть продовжувати ділитись, утворюючи все більше й більше аномальних клітин. В результаті може сформуватись утворення, яке називається пухлиною.

Нормальні клітини

Клітини, що утворюють пухлину

Не всі пухлини є раком. Пухлина, яка не є раком (доброякісна пухлина), може рости, але не може поширюватись на інші органи. Як правило, вона викликає проблеми тільки тоді, коли росте і тисне на сусідні органи.

Пухлина, яка є раком (злоякісна пухлина), може проростати в прилеглі тканини.

В деяких випадках ракові клітини відриваються від первинного раку та переносяться до інших частин тіла через кров або лімфатичну систему. Ракові клітини, які поширились на іншу частину тіла й розрослись, утворивши пухлину, називаються вторинним раком.

Що таке хіміотерапія?

Препарати хіміотерапії пошкоджують ракові клітини, від чого вони помирають. Здорові клітини також можуть пошкоджуватись, однак вони зазвичай відновлюються самі.

Хіміотерапія може застосовуватись по-різному. Під час лікування ви можете приймати один або декілька препаратів. Більшість препаратів хіміотерапії розносяться з кров'ю. Це означає, що вони можуть дістатись до ракових клітин по всьому організму.

Коли застосовується хіміотерапія?

Хіміотерапія може застосовуватись окремо або разом з іншими видами лікування, такими як таргетна терапія, хірургічна операція або радіотерапія. Вона може проводитись:

- як основний вид лікування певних видів раку;
- перед іншими видами лікування для зменшення раку в розмірах;
- одночасно з іншими видами лікування;
- після інших видів лікування, щоб спробувати не допустити повернення раку;
- щоб покращити стан або продовжити життя пацієнта, якщо рак неможливо вилікувати.

Іноді хіміотерапія також застосовується для лікування неракових захворювань.

Проходження хіміотерапії

Зазвичай хіміотерапію проходять як курс лікувальних сеансів. Після кожного сеансу є декілька днів відпочинку, коли хіміотерапія не проводиться. Це називається **циклом** лікування. Кількість циклів залежить від виду раку. Ваш лікар-онколог розкаже, скільки циклів вам потрібно пройти.

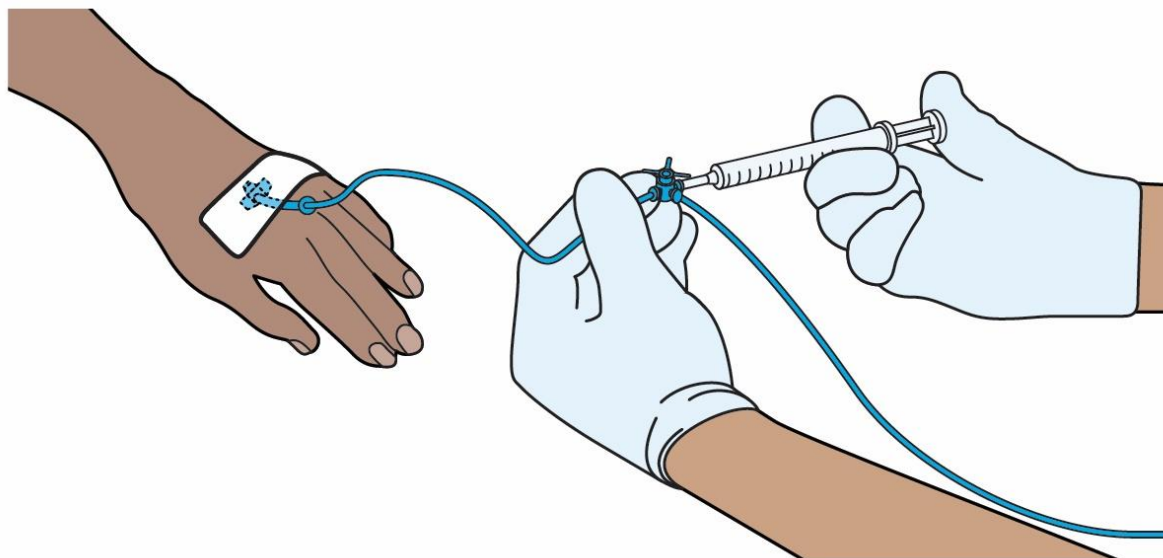
Препарати хіміотерапії можуть застосовуватись по-різному. Їх можуть приймати:

- внутрішньовенно у формі ін'єкції або через крапельницю;
- у формі таблеток чи капсул;
- у формі ін'єкції підшкірно;
- у формі ін'єкції внутрішньом'язово;
- у формі ін'єкції в рідину навколо спинного мозку (інтратекальна хіміотерапія);
- шляхом введення, наприклад, у сечовий міхур;
- у формі мазі для лікування деяких видів раку шкіри.

Внутрішньовенне введення препаратів хіміотерапії

Більшість препаратів хіміотерапії вводиться у вену. Введення зазвичай здійснюється через невелику трубку, яка називається катетером. Медсестра/медбрат вводить катетер у вену на кисті або руці. Потім катетер з'єднується з пакетом або шприцом, що містить препарат хіміотерапії. Перед тим, як ви підете додому, катетер видаляється.

Катетер:

Препарати хіміотерапії також можуть вводити через трубку в руці або грудях. Катетер в руці називається периферійним венозним катетером. Катетер в грудях називається центральною венозним катетером. Катетер залишається на місці протягом усього лікування. Якщо вам буде потрібен катетер, медсестра/медбрат розкаже вам про нього.

Центральний венозний катетер:

Периферійний венозний катетер:

Багато хто хвилюється, що під час проведення хіміотерапії їм буде боляче, або вони почуватимуться інакше. Введення препарату хіміотерапії у вену не має викликати болю, тож негайно повідомте медсестру/медбрата, якщо вам боляче.

В деяких випадках для проведення хіміотерапії в домашніх умовах може використовуватись переносна помпа.

Хіміотерапія в таблетках

Препарати для хіміотерапії в таблетках можна приймати вдома. Лише деякі препарати хіміотерапії мають таблетовану форму. Важливо пам'ятати, що вони так само можуть мати побічні ефекти.

Розуміння лікування

Перш ніж почнеться лікування, ваш лікар, медсестра/медбрат або фармацевт пояснить:

- чому воно вам потрібне;
- як часто ви його проходите;
- можливі побічні ефекти;
- як ви можете почуватись після лікування.

Лікування не має починатись, поки ви не зрозумієте, чому ви його проходите, і як можете себе почувати. Вас попросять підписати форму на підтвердження того, що ви згодні проходити лікування та розумієте його можливі побічні ефекти. Вона називається формою згоди.

Добре було б прийти з кимось, хто говорить вашою рідною мовою та англійською. В лікарні можуть працювати перекладачі, однак краще домовитись про перекладача заздалегідь, якщо він вам потрібний.

Багато хто хвилюється від самої лише думки про хіміотерапію. Зверніться до свого лікаря, медсестри/медбрата або фармацевта з будь-якими запитаннями, що можуть виникнути у вас стосовно лікування, — це може допомогти.

Обстеження перед лікуванням

Перед початком лікування вам, можливо, доведеться пройти деякі обстеження. Вони допоможуть лікарям перевірити, чи достатньо добрим є ваш стан здоров'я, щоб проходити лікування. Зазвичай це аналізи крові та, можливо, перевірка роботи нирок або серця. В деяких випадках може бути потрібним рентген або томографічні обстеження. Вам також виміряють зріст та вагу. Якщо можлива вагітність, вас можуть попросити пройти тест на вагітність.

Перед кожним сеансом лікування ви можете здавати аналіз крові. Це може бути в день лікування або за один чи два дні до нього. Ваш лікар або медсестра/медбрат перевірять результати аналізу крові та запитають у вас, як ви почувались після останнього сеансу лікування.

Де проводиться лікування?

Зазвичай лікування проводиться в амбулаторному відділенні або лікарняній палаті стаціонару. В деяких випадках його можна пройти вдома. Ви можете поговорити з лікарем, медсестрою/медбратом або фармацевтом про те, де буде проходити лікування. Важливо впевнитись, що це найбезпечніше місце для його проведення. Можливо, вам доведеться добиратись до місця проведення лікування. Якщо вам потрібна допомога, щоб дістатись до лікарні, або допомога з витратами на дорогу туди, поговоріть із медсестрою/медбратом.

Скільки триває лікування?

Сеанс внутрішньовенної хіміотерапії зазвичай можна пройти в амбулаторних умовах. Це означає, що вам не доведеться залишатись на ніч і можна піти додому після сеансу лікування. Лікування може тривати від пів години до декількох годин. Декому може бути потрібно залишитись у лікарні на короткий час.

Курс лікування, як правило, триває декілька місяців. Це залежить від виду раку.

Зміни в плані лікування

Ваші лікарі за допомогою обстежень перевіряють, як лікування діє на ваш організм. Може бути так, що лікування доведеться відтермінувати або змінити, щоб дати організму час для відновлення. Ваш лікар поговорить про це з вами.

Побічні ефекти

Препарати хіміотерапії можуть викликати побічні ефекти, через які ви погано почуватиметесь. Це через те, що вони пошкоджують здорові клітини організму. Більшість побічних ефектів проходить після завершення лікування, але деякі з них можуть тривати довше. Ваш лікар, медсестра/медбрат або фармацевт розкаже вам про побічні ефекти, які можуть у вас виникнути.

Різні препарати викликають різні побічні ефекти. У когось виникає дуже мало побічних ефектів, тоді як в інших їх може бути більше.

В цьому матеріалі описані найбільш поширені побічні ефекти. Навряд чи у вас виникнуть всі ці ефекти. Якщо ви помітите будь-які побічні ефекти, не перелічені в цьому матеріалі, або якщо у вас з'являться запитання про побічні ефекти, зверніться до свого лікаря, медсестри/медбрата чи фармацевта.

Медсестра/медбрат дасть вам номери телефонів, щоб ви могли зателефонувати в лікарню, якщо вам буде погано або потрібна буде порада. Телефонувати можна в будь-який час доби. Збережіть такі номери в телефоні або тримайте їх в іншому безпечному місці.

Інфекція

Хіміотерапія може зменшити кількість лейкоцитів у крові. Цей стан має назву «нейтропенія». Внаслідок цього підвищується ризик розвитку інфекції.

Негайно зверніться до лікарні за наданим вам контактним номером телефону, якщо:

- у вас температура вище 37,5°C (99,5°F);
- вам раптом стало погано, навіть якщо температура нормальна;
- у вас температура нижче 36°C (96,8°F);
- у вас з'явилися симптоми інфекції, зокрема:
 - жар чи озноб;
 - тремтіння;
 - біль у горлі;
 - кашель або відчуття нестачі повітря;
 - діарея;
 - рясне сечовипускання.

Кількість лейкоцитів зазвичай повертається до нормального рівня перед наступним курсом лікування. Перш ніж ви знову проходитемете хіміотерапію, вам зроблять аналіз крові. Якщо рівень лейкоцитів іще низький, ваш лікар може ненадовго відкласти лікування.

В деяких випадках можуть призначатись ін'єкції препарату Г-КСФ (гранулоцитарний колонієстимулюючий фактор), який допомагає кістковому мозку виробляти більше лейкоцитів.

Анемія

Хіміотерапія може зменшити кількість червоних кров'яних тілець (еритроцитів) у крові. Через це ви можете відчувати втому та задихатись. Якщо у вас з'являються такі відчуття, повідомте про це свого лікаря. Можливо, вам буде потрібно ввести додаткові еритроцити (зробити переливання крові). Або ж ваш лікар може призначити вам препарати, які допоможуть організму виробляти більше еритроцитів.

Синці та кровотечі

Хіміотерапія може зменшити кількість тромбоцитів у крові. Тромбоцити — це клітини, які допомагають крові згортатись. В разі появи синців або кровотечі повідомте про це свого лікаря або медсестру/медбрата. Це стосується носових кровотеч, кровоточивості ясен, кров'яних плям або висипань на шкірі. В деяких випадках може виникати необхідність введення додаткових тромбоцитів.

Втома

Почуття сильної втоми є поширеним побічним ефектом. Часто це почуття посилюється наприкінці лікування. Втома може тривати протягом певного часу після завершення лікування. Намагайтесь відпочивати стільки, скільки вам потрібно. Також допомагає легке фізичне навантаження, наприклад нетривалі прогулянки. Якщо ви відчуваєте сонливість, не сідайте за кермо та не працюйте з механізмами.

Нудота або блювання

Якщо ви проходите хіміотерапію, у вас може виникнути нудота. Ваш лікар може дати вам препарати (ліки) від нудоти, щоб полегшити ваш стан. Приймайте їх виключно за вказівками лікаря, медсестри/медбрата або фармацевта. Якщо нудота не проходить, якомога скоріше зверніться до лікарні. Вас можуть проконсультувати та замінити ліки на більш ефективні для вас.

Втрата волосся

Для багатьох цей побічний ефект є дуже неприємним. Не всі препарати хіміотерапії призводять до втрати волосся. Від одних препаратів воно випадає частково. Від інших — повністю. Це також стосується волосся на тілі. Ваш лікар або медсестра/медбрат пояснить вам, що може статись. А також може порадити, як доглядати за волоссям та шкірою голови. Ви також можете спитати про можливість отримати перуку або шиньйон.

Якщо волосся випадає, зазвичай це відбувається через 2–3 тижні після початку лікування. Іноді це може статись через декілька днів. В більшості випадків волосся відростає протягом декількох місяців після завершення лікування.

Ви можете зменшити втрату волосся, використовуючи пристрій для охолодження шкіри голови або охолоджуючий шолом. Він знижує температуру шкіри голови під час лікування. Охолодження шкіри голови можна проводити не всім, однак ви можете запитати в медсестри/медбрата, чи буде це для вас корисним.

Закреп

Хіміотерапія може викликати закреп. Позбавитись цієї проблеми допоможе вживання великої кількості рідини та продуктів з високим вмістом клітковини, а також легка фізична активність. Якщо закреп не проходить, можливо, доведеться прийняти ліки, які називаються проносними засобами. Їх вам може дати лікар.

Діарея

Хіміотерапія також може викликати діарею. Ваш лікар або медсестра/медбрат скаже вам, чи може ваше лікування викликати такий побічний ефект. Вам також розкажуть, коли слід звертатись до лікарні, якщо це станеться. Існують ліки, які можуть допомогти. Якщо у вас діарея, важливо багато пити.

Виразки в ротовій порожнині

Ви можете відчувати біль чи сухість у роті або помітити невеликі виразки. Пийте багато рідини та чистіть зуби обережно, використовуючи м'яку щітку, — це може допомогти.

Намагайтесь не вживати гарячої та гострої їжі, яка може подразнювати ротову порожнину. Якщо у вас виникла біль у роті, скажіть про це своєму лікарю. Він перевірить, чи немає у вас інфекції, а також може дати вам засіб для ополіскування або ліки, що полегшать ваш стан.

Втрата апетиту

В деяких випадках зникає апетит. Це може тривати декілька днів або довше. Якщо ви вважаєте, що недостатньо їсте, або якщо ви втрачаєте вагу, поговоріть зі своїм лікарем або медсестрою/медбратом. Вони можуть порадити, як підвищити апетит і підтримувати нормальну вагу.

Зміни смакових відчуттів

Ви можете помітити, що продукти смакують інакше. У декого з'являється незвичний присмак у роті. Може допомогти розсмоктування карамелі або м'яких льодяників без цукру. Після завершення лікування смак зазвичай повертається до норми.

Вплив на нерви

Деякі препарати хіміотерапії можуть пошкодити нерви в організмі. Це може викликати втрату чутливості, поколювання або біль. Такі відчуття зазвичай з'являються в пальцях рук та ніг. Повідомте про це свого лікаря або медсестру/медбрата, якщо це станеться. Як правило, все проходить після завершення лікування. В деяких випадках це може тривати довше.

Важливо негайно повідомляти лікаря, якщо ви погано почуваєтесь, або у вас виникли серйозні побічні ефекти, навіть якщо вони не згадуються в цьому матеріалі.

Інша важлива інформація

Тромби

Як рак, так і хіміотерапія можуть підвищити ймовірність утворення тромбів. Тромб може викликати:

- біль, почервоніння або набряк руки чи ноги;
- задишку або кашель;
- біль у грудях.

Негайно зверніться до лікаря, якщо у вас виник будь-який із цих симптомів. Тромб — це серйозна проблема, однак ваш лікар може усунути її за допомогою ліків. Ваш лікар або медсестра/медбрат можуть надати вам додаткову інформацію.

Інші ліки

Деякі ліки можуть позначатись на ефективності хіміотерапії або бути шкідливими під час її проведення. Це стосується ліків, які можна придбати в магазині чи аптеці. Повідомляйте свого лікаря-онколога про будь-які призначені вам або придбані вами ліки, в тому числі вітаміни, рослинні препарати та альтернативні методи лікування.

Репродуктивна функція

Лікування може позначитись на вашій здатності завагітніти або здатності до запліднення. Якщо це вас непокоїть, поговоріть зі своїм лікарем або медсестрою/медбратом до початку лікування.

Засоби контрацепції

Ваш лікар порадить вам або вашій партнерці не вагітніти під час лікування. Хіміотерапія може завдати шкоди плоду. Під час лікування важливо користуватись засобами контрацепції.

Секс

Якщо ви займаєтесь сексом перші декілька днів після початку хіміотерапії, вам необхідно користуватись презервативом або кофердамом. Це необхідно для того, щоб захистити партнера чи партнерку від дії препаратів хіміотерапії. Поговоріть із своїм лікарем або медсестрою/медбратом, якщо це вас непокоїть.

Годування груддю

Під час лікування або деякий час після нього не слід годувати груддю. Причина в тому, що препарати хіміотерапії можуть потрапити до організму дитини через грудне молоко.

Медичне та стоматологічне лікування

Якщо вам необхідно звернутись до лікарні не з приводу раку, завжди повідомляйте лікарям та середньому медперсоналу, що ви проходите хіміотерапію. Повідомте їм ім'я свого лікаря-онколога, щоб у них була можливість звернутись до нього за консультацією.

Якщо вам потрібне стоматологічне лікування, проконсультуйтеся зі своїм лікарем-онкологом або медсестрою/медбратом. Завжди попереджайте свого стоматолога, що ви проходите хіміотерапію.

Щеплення

Щеплення може зменшити ризик зараження певними інфекціями. Лікарі зазвичай рекомендують хворим на рак пройти щеплення вакциною від грипу та вакциною від коронавірусу. Обидві вони є інактивованими вакцинами, що допомагають зменшити ризик розвитку інфекції. Вони підходять людям з ослабленою імунною системою, оскільки не є живими вакцинами.

Якщо у вас ослаблена імунна система, вам слід утримуватись від щеплення живими вакцинами. Це тому, що від них вам може стати погано.

Поїздки

Якщо ви плануєте поїхати за кордон під час лікування, проконсультуйтеся зі своїм лікарем або медсестрою/медбратом. Можливо, ви не зможете пройти щеплення певними вакцинами. В лікарні також перевірять, чи безпечно вам подорожувати літаком.

Не забувайте про додатковий захист від сонця. Від деяких препаратів хіміотерапії ваша шкіра може бути більш схильною до опіків.

Робота під час хіміотерапії

Вам, можливо, доведеться взяти відпустку для проходження хіміотерапії. Комусь необхідно продовжувати працювати через фінансові причини. Ваш лікар або медсестра/медбрат можуть дати вам відповідні поради та розказати про доступні варіанти підтримки. У нас є інформація про те, як працювати, коли у вас рак, а також про отримання пільг, якщо ви не в змозі працювати.

Як вам отримати відповідну допомогу та підтримку

Якщо ви хворі на рак і не розмовляєте англійською, у вас може виникнути занепокоєння, що це позначиться на лікуванні раку та догляді за вами. Однак ваша медична бригада має надавати вам допомогу, підтримку та інформацію відповідно до ваших потреб.

Ми знаємо, що інколи люди можуть стикатись із додатковими труднощами з отриманням відповідної підтримки. Наприклад, якщо ви працюєте або маєте родину, вам може бути складно знаходити час для відвідування лікарні. Ви також можете турбуватись про гроші та транспортні витрати. Все це може викликати стрес, і впоратись із цим може бути важко.

Проте у вас є можливість звернутися за допомогою. Спеціалісти нашої безкоштовної лінії підтримки **0808 808 00 00** можуть проконсультувати вас із приводу певної ситуації вашою рідною мовою. Ви можете поговорити із середнім медперсоналом, фінансовими консультантами та спеціалістами по правах на соціальне забезпечення і з питань підтримки зайнятості.

Крім того, ми надаємо хворим на рак гранти від компанії Macmillan. Це одноразові виплати, які можна використовувати для оплати паркування біля лікарні, вартості проїзду, послуг по догляді за дитиною або рахунків на опалення.

Як може допомогти Macmillan

Співробітники компанії Macmillan знають, як діагностування раку може кардинально змінити все життя людини, тому ми завжди готові прийти вам на допомогу.

Гаряча лінія компанії Macmillan з надання підтримки

У нас є перекладачі, отже ви зможете розмовляти з нами своєю рідною мовою. Просто скажіть англійською, яку мову ви хочете використовувати. Ми можемо допомогти з вирішенням медичних питань, надати інформацію про фінансову підтримку або просто вислухати, якщо вам треба з кимось поговорити. Безкоштовна конфіденційна телефонна лінія працює без вихідних з 8:00 до 20:00. Телефонуйте за номером **0808 808 00 00**.

Онлайнчат

Ви можете надіслати нам повідомлення в онлайнчаті про те, що вам потрібен перекладач. Скажіть нам англійською, яка мова вам потрібна, і ми подбаємо, щоб із вами зв'язались. Натисніть кнопку «Написати нам у чаті», яку можна побачити на сторінках вебсайту. Або ж перейдіть за посиланням macmillan.org.uk/talktous

Вебсайт компанії Macmillan

Наш веб-сайт містить багато інформації про рак англійською мовою. Крім того, додаткова інформація іншими мовами розміщена за посиланням macmillan.org.uk/translations

Ми також можемо організувати переклад саме для вас. Напишіть нам на адресу електронної пошти cancerinformationteam@macmillan.org.uk про те, що вам потрібно.

Інформаційні центри

Наші центри з надання інформації та підтримки працюють в лікарнях, бібліотеках та мобільних пунктах. Відвідайте один із них, щоб отримати необхідну інформацію та поговорити з кимось особисто. Знайдіть найближчий до вас центр на сторінці macmillan.org.uk/informationcentres або зателефонуйте нам за номером **0808 808 00 00**.

Місцеві групи підтримки

В групі підтримки ви можете поспілкуватися з іншими людьми, хворими на рак. Дізнайтесь про групи підтримки, що працюють у вашому районі, на сторінці macmillan.org.uk/supportgroups або зателефонуйте нам за номером **0808 808 00 00**.

Онлайн-спільнота Macmillan

Поспілкуватися з іншими людьми, хворими на рак, ви можете також через інтернет на сторінці macmillan.org.uk/community Цей ресурс доступний в будь-який час дня чи ночі. Ви можете поділитися своїм досвідом, поставити запитання або просто почитати публікації інших.

Перелік термінів

Термін	Англійською	Як вимовляється англійською	Значення
Вилікувати	Cured	Кьюед	Не залишити ракових клітин в організмі.
Діарея	Diarrhoea	Дайеріе	М'який або водянистий кал. Можливо, ви ходите до туалету частіше, ніж зазвичай, або відчуваєте термінову потребу в цьому. Також може виникати біль у животі.
Доброякісне	Benign	Бінайн	Про утворення в організмі, яке не є раком і не може поширитись на інші органи.
Еритроцити	Red blood cells	Ред блад селз	Клітини, які разносять кисень по всьому організму.
Закреп	Constipation	Констпейшен	Коли вам важко або боляче випорожнитися. Випорожнення можуть відбуватись рідше, ніж зазвичай, або може бути твердий і грудкуватий кал.
Злоякісне	Malignant	Мелініент	Про утворення в організмі, яке є раком і може поширитись на інші органи.
Клітини	Cells	Селз	Крихітні структурні елементи, з яких складаються органи та тканини організму людини.
Лейкоцити	White blood cells	Уайт блад селз	Клітини крові, які борються з інфекцією.
Лімфатична система	Lymphatic system	Лімфетік сістім	Мережа судин і залоз по всьому організму, що допомагає протистояти інфекціям.

Периферійний венозний катетер	PICC line	Пі-ай-сі-сі лайн	Тонка трубка, яка встановлюється у вену на руці. Через неї вводиться препарат хіміотерапії. Один кінець трубки залишається зовні.
Побічні ефекти	Side effects	Сайд іфектс	Небажані наслідки лікування раку. Наприклад, втрата волосся, нудота або втома. Більшість із них зникає після завершення лікування.
Пухлина	Tumour	Тьюме	Група клітин, ріст яких є аномальним. Аномальні клітини продовжують розмножуватись і формують утворення.
Радіотерапія	Radiotherapy	Рейдіоу серепі	Метод лікування раку, що передбачає використання високоенергетичного рентгенівського випромінювання для знищення ракових клітин.
Тромбоцити	Platelets	Плейтлітс	Клітини, які допомагають крові згортатись.
Хірургічна операція	Surgery	Сьоджері	Проведення оперативного втручання.
Центральний венозний катетер	Central line	Сентрел лайн	Тонка трубка, яка встановлюється у вену на грудях. Через неї вводиться препарат хіміотерапії. Один кінець трубки залишається зовні.

Додаткова інформація вашою рідною мовою

У нас є інформація вашою рідною мовою за такими темами:

Види раку	Життя з раком
<ul style="list-style-type: none">• Рак грудей• Рак товстого кишечника• Рак легенів• Рак простати	<ul style="list-style-type: none">• Рак і коронавірус• Отримання пільг у разі захворювання на рак• Проблеми харчування та рак• Наприкінці життя• Правильне харчування• Допомога з витратами в разі захворювання на рак• Якщо у вас діагностували рак. Стислий посібник• Сепсис і рак• Побічні ефекти лікування раку• Слабкість (втома) та рак
Методи лікування	
<ul style="list-style-type: none">• Хіміотерапія• Радіотерапія• Хірургічна операція	

Щоб ознайомитись із цією інформацією, перейдіть за посиланням macmillan.org.uk/translations

Посилання на джерела та слова подяки

Цей матеріал був написаний та відредагований групою зі створення інформаційних матеріалів про рак організації Macmillan Cancer Support. Його переклали в бюро перекладів.

Цей матеріал створено на основі брошури компанії Macmillan «**Основні відомості про хіміотерапію**». Ми можемо відправити вам примірник брошури, однак у повному варіанті вона є тільки англійською мовою.

Цю інформацію перевірили відповідні експерти й затвердив наш головний медичний редактор — професор Тім Івсон (Tim Iveson), консультуючий лікар-онколог та головний медичний редактор компанії Macmillan.

Також висловлюємо вдячність людям, хворим на рак, які перевірили цю інформацію.

Всі наші матеріали базуються на найдостовірніших наявних даних. Щоб отримати додаткову інформацію про використані джерела, зверніться до нас за адресою електронної пошти bookletfeedback@macmillan.org.uk

MAC12464_Ukrainian

Переглянуто: 2022 р.

Наступний запланований перегляд: 2025 р.

Ми докладасмо максимальних зусиль для того, аби інформація, яку ми надаємо, була точною та актуальною, однак не варто покладатись виключно на неї замість отримання професійної консультації спеціаліста з урахуванням вашої конкретної ситуації. Наскільки це дозволено законом, компанія Macmillan не несе відповідальності за використання інформації, що міститься в цій публікації, або сторонньої інформації чи вебсайтів, що використані або згадуються в ній.

© Macmillan Cancer Support 2022 р., благодійна організація, зареєстрована в Англії та Уельсі (261017), Шотландії (SC039907) та на о. Мен (604). Також здійснює діяльність у Північній Ірландії. Компанія з відповідальністю, обмеженою гарантіями її учасників, зареєстрована в Англії та Уельсі під № 2400969. Зареєстрована на о. Мен під № 4694F. Юридична адреса: 89 Albert Embankment, London SE1 7UQ.

Chemotherapy

This information is about chemotherapy.

Any words that are underlined are explained in the word list at the end. The word list also includes how to say the words in English.

Many people with cancer will have chemotherapy as part of their treatment.

Some people also have other treatments such as surgery, radiotherapy, targeted therapies or other anti-cancer drugs. The doctors at the hospital will talk to you about your treatment. We also have information in your language about these treatments.

If you have any questions about this information, ask your doctor, nurse or pharmacist at the hospital where you are having treatment.

You can also call Macmillan Cancer Support on freephone **0808 808 00 00**, 7 days a week, 8am to 8pm. We have interpreters, so you can speak to us in your own language. When you call us, please tell us in English which language you need.

There is more cancer information in other languages at [macmillan.org.uk/translations](https://www.macmillan.org.uk/translations)

This information is about:

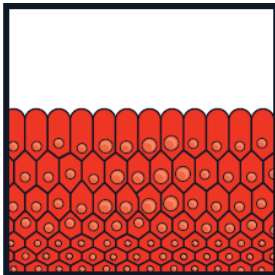
- What is cancer?
- What is chemotherapy?
- When is chemotherapy used?
- Having chemotherapy
- Understanding your treatment
- Tests before treatment
- Where will you have treatment?
- How long does treatment take?
- Changes to your treatment plan
- Side effects
- Other important information
- Getting the right care and support for you
- How Macmillan can help you
- Word list
- More information in your language
- References and thanks

What is cancer?

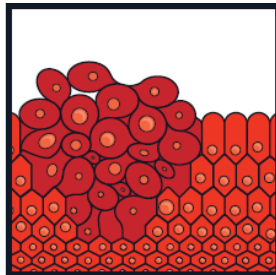
Cancer starts in the cells in our body. Cells are tiny building blocks that make up the body's organs and tissues. Cells receive signals from the body, telling them when to grow and when to divide to make new cells. This is how our bodies grow and heal. These cells can become old, damaged or no longer needed. When this happens, the cell gets a signal from the body to stop working and die.

Sometimes these signals can go wrong, and the cell becomes abnormal. The abnormal cell may keep dividing to make more and more abnormal cells. These can form a lump, called a tumour.

Normal cells

Cells forming a tumour

Not all tumours are cancer. A tumour that is not cancer (a benign tumour) may grow, but it cannot spread to anywhere else in the body. It usually only causes problems if it grows and presses on nearby organs.

A tumour that is cancer (a malignant tumour) can grow into nearby tissue.

Cancer cells sometimes break away from the first cancer and travel through the blood or lymphatic system to other parts of the body. Cancer cells that spread and develop into a tumour somewhere else in the body are called a secondary cancer.

What is chemotherapy?

Chemotherapy drugs damage cancer cells so that they die. Healthy cells can also be damaged but they will usually repair themselves.

Chemotherapy can be given in different ways. You may have one or more drugs during your treatment. Most chemotherapy drugs are carried in the blood. This means they can reach cancer cells anywhere in the body.

When is chemotherapy used?

Chemotherapy can be used on its own or with other types of treatment such as targeted therapies, surgery or radiotherapy. It can be given:

- as the main treatment for certain types of cancer
- before other treatments, to make the cancer smaller
- at the same time as other treatments
- after other treatments, to try to stop the cancer coming back
- to help someone feel better or live longer, if the cancer cannot be cured.

Chemotherapy is also sometimes used to treat conditions that are not cancer.

Having chemotherapy

You will usually have your chemotherapy as a course of treatment sessions. Each session is followed by some rest days when you have no chemotherapy. This is called a **cycle** of treatment. The number of cycles you have depends on what type of cancer you have. Your cancer doctor will talk to you about how many cycles you need.

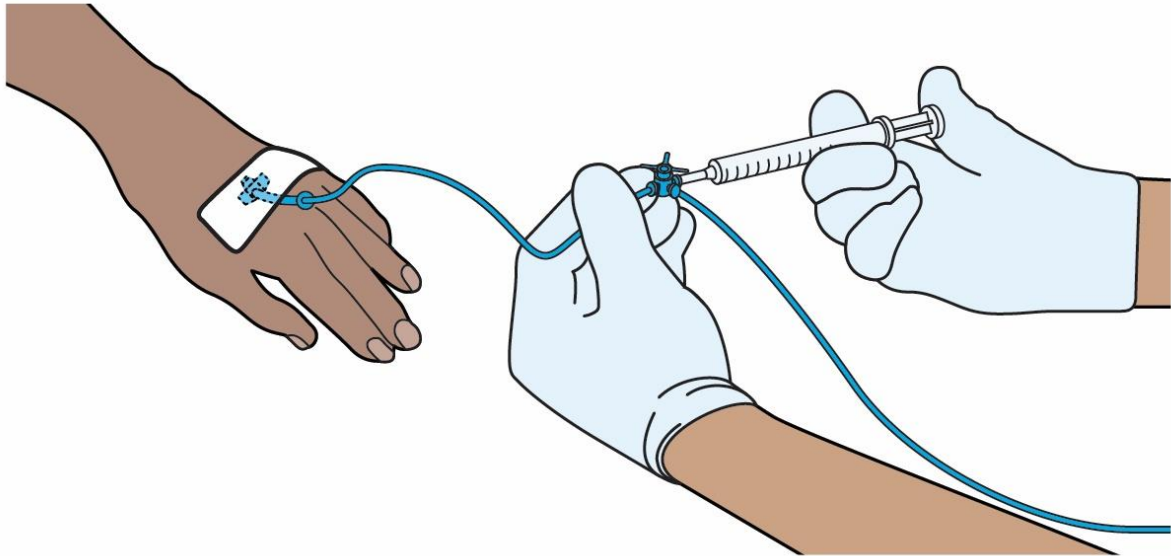
Chemotherapy drugs can be given in different ways. They can be given:

- as an injection or drip into a vein
- as tablets or capsules
- by injection under the skin
- by injection into a muscle
- by injection into the fluid around the spine (intrathecal chemotherapy)
- into an area such as the bladder
- as a cream for some skin cancers.

Having chemotherapy into a vein

Most chemotherapy drugs are given into a vein. They are usually given through a small tube called a cannula. The nurse will put the cannula into a vein in your hand or arm. The nurse will then connect the cannula to either a fluid bag or a syringe with chemotherapy inside. The cannula will be taken out before you go home.

A cannula:

Chemotherapy can also be given through a tube in your arm or chest. A line in your arm is called a PICC line. A line in your chest is called a central line. The line stays in during your treatment. Your nurse will talk to you about this if you need one.

A central line:

A PICC line:

Many people worry that chemotherapy will be painful, or that they will feel different when it is being given. Having chemotherapy into a vein should not be painful, so tell your nurse straight away if it hurts.

Sometimes, a portable pump can be used to give chemotherapy at home.

Having chemotherapy as tablets

Chemotherapy tablets can be taken at home. Only some types of chemotherapy are tablets. It is important to remember that they can still have side effects.

Understanding your treatment

Before you have treatment, your doctor, nurse or pharmacist will explain:

- why you need it
- how often you will have it
- the possible side effects
- how you may feel after the treatment.

No treatment should be given unless you understand why you are having it and how you may feel. You will be asked to sign a form to show that you agree to the treatment and understand its possible side effects. This is called a consent form.

It is a good idea to take someone with you who speaks both your language and English. The hospital may have interpreters, but try to ask for one in advance if you would like one.

Many people are worried at the thought of having chemotherapy. It can help to ask your doctor, nurse or pharmacist any questions you have about your treatment.

Tests before treatment

You may need some tests before starting your treatment. These help the doctors check that you are well enough to have your treatment. These usually include blood tests and maybe checks of your kidneys or heart. Sometimes, you may need to have x-rays or scans. You will also have your height and weight measured. If you could be pregnant, you may be asked to take a pregnancy test.

Before each treatment, you may have a blood test. This may be on the day of your treatment or a day or two before. Your doctor or nurse will check your blood results and ask you how you have felt since your last treatment.

Where will you have treatment?

You usually have treatment in a day unit or a hospital ward. Sometimes you can have it at home. You can talk to your doctor, nurse or pharmacist about where you will have treatment. It is important to make sure that this is the safest place for you to have it. You may need to travel for your treatment. Talk to your nurse if you need help getting to hospital or if you need help with the cost of travelling there.

How long does treatment take?

You can usually have chemotherapy into a vein as a 'day patient'. This means you do not need to stay overnight and you can go home after the treatment. Treatment may take from half an hour to a few hours. Some people may need to stay in hospital for a short time.

Your course of treatment will usually last for a few months. This will depend on what type of cancer you have.

Changes to your treatment plan

Your doctors use tests to check the effect of the treatment on your body. Sometimes your treatment may need to be delayed or changed to give your body time to recover. Your doctor will talk to you about this.

Side effects

Chemotherapy drugs can cause side effects that make you feel unwell. This is because they affect healthy cells in your body. Most side effects will get better after treatment ends, but some can last longer. Your doctor, nurse or pharmacist will talk to you about any side effects you may get.

Different drugs cause different side effects. Some people have very few side effects while others may have more.

We describe the most common side effects here. It is unlikely that you will get all of these. If you notice any side effects which are not listed here, or if you have any questions about side effects, ask your doctor, nurse or pharmacist.

Your nurse will give you telephone numbers so you can call the hospital if you feel unwell or need advice. You can call any time of the day or night. Save these numbers in your phone or keep them somewhere safe.

Infection

Chemotherapy can reduce the number of white blood cells in your blood. This is called neutropenia. This makes you more likely to get an infection.

Contact the hospital straight away on the contact number you've been given if:

- your temperature goes over 37.5°C (99.5°F)
- you suddenly feel unwell, even with a normal temperature
- your temperature goes below 36°C (96.8°F).
- you have symptoms of an infection, such as:
 - feeling hot or cold
 - feeling shaky
 - a sore throat
 - a cough or feeling short of breath
 - diarrhoea
 - needing to pee a lot.

Your white blood cells usually return to normal before your next treatment. You will have a blood test before having more chemotherapy. If your white blood cells are still low, your doctor may delay your treatment for a short time.

Sometimes you may have injections of a drug called G-CSF to help your bone marrow make more white blood cells.

Anaemia

Chemotherapy can reduce the number of red blood cells in your blood. This can make you feel tired and breathless. Tell your doctor or nurse if you feel like this. You may need to be given extra red blood cells (blood transfusion). Or your doctor may give you drugs to help your body make more red blood cells.

Bruising and bleeding

Chemotherapy can reduce the number of platelets in your blood. Platelets are cells that help the blood to clot. Tell your doctor or nurse if you have any bruising or bleeding. This includes nosebleeds, bleeding gums, blood spots or rashes on the skin. Some people may need to be given extra platelets.

Tiredness

Feeling very tired is a common side effect. It is often worse towards the end of treatment. It can last for some time after your treatment finishes. Try to get as much rest as you need. It helps to also do some gentle exercise such as short walks. If you feel sleepy, do not drive or operate machines.

Feeling sick or being sick

You might feel sick if you have chemotherapy. Your doctor may give you anti-sickness drugs (medicine) to help. Take them exactly as your doctor, nurse or pharmacist explains to you. If you still feel sick, contact the hospital as soon as possible. They can give you advice and change the medicine to one that works better for you.

Hair loss

Many people find this side effect very upsetting. Not all chemotherapy drugs make your hair fall out. Some drugs make some hair fall out. Others can make all of your hair fall out. This can include body hair too. Your doctor or nurse will explain what might happen. They can also give you advice on how to look after your hair and scalp. You can also ask about getting a wig or hairpiece.

If your hair falls out, it usually happens 2 to 3 weeks after starting treatment. Sometimes it can happen within a few days. Hair usually grows back over a few months once you finish treatment.

You may be able to reduce hair loss by using something called scalp cooling or a cold cap. This lowers the temperature of your scalp during treatment. Not everyone can have scalp cooling, but you can ask your nurse whether it would be useful for you.

Constipation

Chemotherapy can cause constipation. Drinking lots of fluids, eating foods with lots of fibre, and taking gentle exercise can help. If you still have constipation, you may need to take a medicine called a laxative. Your doctor can give these to you.

Diarrhoea

Chemotherapy can also cause diarrhoea. Your doctor or nurse will tell you if this might happen with your treatment. They will also tell you when you should contact the hospital if this happens. There are medicines that can help. It is important to drink plenty of fluids if you have diarrhoea.

Sore mouth

Your mouth may become sore or dry, or you may notice small ulcers. Drinking lots of fluids and cleaning your teeth gently with a soft toothbrush can help.

Try to avoid hot and spicy foods that can irritate your mouth. Tell your doctor or nurse if your mouth feels sore. They will check for infection and may give you a mouthwash or medicine to help.

Loss of appetite

Some people lose their appetite. This may last a few days or longer. If you think you are not eating enough, or if you are losing weight, talk to your doctor or nurse. They can suggest ways to increase your appetite and keep to a healthy weight.

Taste changes

You may notice that food tastes different. Some people get a strange taste in their mouth. Sucking on sugar-free sweets or mints may help. Normal taste usually comes back after treatment finishes.

Effects on the nerves

Some chemotherapy drugs can damage some nerves in the body. This can cause numbness, tingling or pain. This feeling usually starts in the fingers and toes. Tell your doctor or nurse if this happens. This usually improves after treatment has finished. For some people, it can last longer.

It's important to let your doctor know straight away if you feel unwell or have any severe side effects, even if they're not mentioned here.

Other important information

Blood clots

Both cancer and chemotherapy can increase the chance of developing a blood clot. A blood clot can cause:

- pain, redness or swelling in an arm or leg
- breathlessness or coughing
- chest pain.

Contact your doctor straight away if you have any of these symptoms. A blood clot is serious but your doctor can treat it with drugs. Your doctor or nurse can give you more information.

Other medicines

Some medicines can affect chemotherapy or be harmful when you are having it. This includes medicines you can buy in a shop or chemist. Tell your cancer doctor about any drugs you are prescribed or buy, including vitamins, herbal drugs and complementary therapies.

Fertility

Your treatment may affect your ability to get pregnant or make someone pregnant. If you are worried about this, talk to your doctor or nurse before treatment starts.

Contraception

Your doctor will advise you not to become pregnant or make someone pregnant during treatment. The chemotherapy may harm a developing baby. It is important to use contraception during your treatment.

Sex

If you have sex within the first couple of days of having chemotherapy, you need to use a condom or a dental dam. This is to protect your partner from the chemotherapy drugs. Talk to your doctor or nurse if you are worried about this.

Breastfeeding

You should not breastfeed during treatment or for some time after. This is because chemotherapy could be passed to a baby through breast milk.

Medical and dental treatment

If you need to go into hospital for any reason other than cancer, always tell the doctors and nurses that you are having chemotherapy. Tell them the name of your cancer doctor so they can ask for advice.

Talk to your cancer doctor or nurse if you need dental treatment. Always tell your dentist you are having chemotherapy.

Vaccinations

Vaccinations can reduce your risk of getting certain infections. Doctors usually recommend that people with cancer have a flu vaccination and a coronavirus vaccination. These are both inactivated vaccinations that can help reduce the risk of infection. People with weak immune systems can have these, as they are not live vaccinations.

If your immune system is weak, you need to avoid live vaccinations. This is because they can make you unwell.

Travel

Talk to your doctor or nurse if you are planning to travel abroad during treatment. You may not be able to have certain vaccines. They will also check if it is safe for you to fly.

Remember to take extra care in the sun. Some chemotherapy drugs can make your skin more likely to burn.

Working during chemotherapy

You may need to take time off work during chemotherapy. Some people need to keep working for financial reasons. Your doctor or nurse can give you advice and tell you about support that is available. We have information about work and cancer and about claiming benefits if you cannot work.

Getting the right care and support for you

If you have cancer and do not speak English, you may be worried that this will affect your cancer treatment and care. But your healthcare team should offer you care, support and information that meets your needs.

We know that sometimes people may face extra challenges in getting the right support. For example, if you work or have a family it can be hard to find time to go to hospital appointments. You might also have worries about money and transport costs. All of this can be stressful and hard to cope with.

But help is available. Our free support line **0808 808 00 00** can offer advice, in your language, about your situation. You can speak to nurses, financial guides, welfare rights advisers and work support advisers.

We also offer Macmillan Grants to people with cancer. These are one-off payments that can be used for things like hospital parking, travel costs, childcare or heating bills.

How Macmillan can help you

At Macmillan, we know how a cancer diagnosis can affect everything, and we are here to support you.

Macmillan Support Line

We have interpreters, so you can speak to us in your language. Just tell us, in English, the language you want to use. We can help with medical questions, give you information about financial support, or be there to listen if you need someone to talk to. The free, confidential phone line is open 7 days a week, 8am to 8pm. Call us on **0808 808 00 00**.

Web chat

You can send us a web chat message saying you would like an interpreter. Tell us, in English, the language you need, and we will arrange for someone to contact you. Click on the 'Chat to us' button, which appears on pages across the website. Or go to **macmillan.org.uk/talktous**

Macmillan website

Our website has lots of information in English about cancer. There is also more information in other languages at **macmillan.org.uk/translations**

We can also arrange translations just for you. Email us at **cancerinformationteam@macmillan.org.uk** to tell us what you need.

Information centres

Our information and support centres are based in hospitals, libraries and mobile centres. Visit one to get the information you need and speak with someone face to face. Find your nearest centre at **macmillan.org.uk/informationcentres** or call us on **0808 808 00 00**.

Local support groups

At a support group, you can talk to other people affected by cancer. Find out about support groups in your area at **macmillan.org.uk/supportgroups** or call us on **0808 808 00 00**.

Macmillan Online Community

You can also talk to other people affected by cancer online at **macmillan.org.uk/community** You can access it at any time of day or night. You can share your experiences, ask questions, or just read through people's posts.

Word list

Word	Meaning
Benign	A lump in the body that is not cancer and cannot spread to anywhere else in the body.
Cells	The tiny building blocks that make up the organs and tissues of our body.
Central line	A thin tube that goes into a vein in your chest. It is used to give chemotherapy. One end stays outside the body.
Constipation	When you find it difficult or painful to poo. You might not be going as often as usual, or your poo might be hard and lumpy.
Cured	When there are no cancer cells left in the body.
Diarrhoea	When you have soft or watery poo. You might need the toilet more than usual or very urgently. You may also have tummy pain.
Lymphatic system	A network of vessels and glands throughout the body that helps to fight infection.
Malignant	A lump in the body that is cancer and can spread around the body.
PICC line	A thin tube that goes into a vein in your arm. It is used to give chemotherapy. One end stays outside the body.
Platelets	Cells that help the blood to clot.
Radiotherapy	A cancer treatment that uses high-energy x-rays to kill cancer cells.
Red blood cells	Cells in our blood that carry oxygen around the body.
Side effects	Unwanted effects of cancer treatment. For example, hair loss, feeling sick or tiredness. Most side effects go away after treatment finishes.
Surgery	Having an operation.
Tumour	A group of cells that are growing in an abnormal way. The abnormal cells keep multiplying and form a lump.
White blood cells	Cells in our blood that fight infection.

More information in your language

We have information in your language about these topics:

<p>Types of cancer</p> <ul style="list-style-type: none">• Breast cancer• Large bowel cancer• Lung cancer• Prostate cancer <p>Treatments</p> <ul style="list-style-type: none">• Chemotherapy• Radiotherapy• Surgery	<p>Living with cancer</p> <ul style="list-style-type: none">• Cancer and coronavirus• Claiming benefits when you have cancer• Eating problems and cancer• End of life• Healthy eating• Help with costs when you have cancer• If you're diagnosed with cancer – A quick guide• Sepsis and cancer• Side effects of cancer treatment• Tiredness (fatigue) and cancer
---	---

To see this information, go to [macmillan.org.uk/translations](https://www.macmillan.org.uk/translations)

References and thanks

This information has been written and edited by Macmillan Cancer Support's Cancer Information Development team. It has been translated by a translation company.

The information included is based on the Macmillan booklet **Understanding chemotherapy**. We can send you a copy, but the full booklet is only available in English.

This information has been reviewed by relevant experts and approved by our Chief Medical Editor, Professor Tim Iveson, Consultant Medical Oncologist and Macmillan Chief Medical Editor.

Thanks also to the people affected by cancer who reviewed this information.

All our information is based on the best evidence available. For more information about the sources we use, please contact us at bookletfeedback@macmillan.org.uk

MAC12464_Ukrainian

Content reviewed: 2022

Next planned review: 2025

We make every effort to ensure that the information we provide is accurate and up-to-date but it should not be relied upon as a substitute for specialist professional advice tailored to your situation. So far as is permitted by law, Macmillan does not accept liability in relation to the use of any information contained in this publication or third party information or websites included or referred to in it.

© Macmillan Cancer Support 2022, registered charity in England and Wales (261017), Scotland (SC039907) and the Isle of Man (604). Also operating in Northern Ireland. A company limited by guarantee, registered in England and Wales company number 2400969. Isle of Man company number 4694F. Registered office: 89 Albert Embankment, London SE1 7UQ.

Patient Information Forum